

६० वर्षावरील ज्येष्ठ नागरिकांना
ज्येष्ठ नागरिक ओळखपत्र देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक-ओएएच २००२/प्रक्र-१९२/सुधार-१

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक : ६ मे, २००३

- वाचा : (१) शासन निर्णय सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक-ओएएच २०००/प्रक्र-१४८/सुधार-१, दिनांक २४ सप्टेंबर, २००१
- (२) शासन निर्णय सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक-ओएएच २००१/प्रक्र-१४८-अ/सुधार-१, दिनांक ४ मार्च, २००२
- (३) अध्यक्षा, डिग्नीटी फाऊंडेशन यांचे दिनांक १ एप्रिल, २००२ चे पत्र
- (४) अध्यक्ष, महाराष्ट्र ज्येष्ठ नागरिक महासंघ (फेस्कॉम), मुंबई यांचे दिनांक १९ जून, २००२ चे पत्र.

प्रस्तावना : राज्यातील ज्येष्ठ नागरिकांना 'ज्येष्ठ नागरिक ओळखपत्र' प्रथमतः मुंबई शहरासाठी प्रायोगिक तत्वावर देण्याबाबतचा निर्णय दिनांक २४ सप्टेंबर, २००१ च्या शासन निर्णयान्वये घेण्यात आलेला आहे. हे ओळखपत्र वैकल्पिक (optional) स्वरूपाचे आहे. ज्येष्ठ नागरिकांकडून अर्ज प्राप्त करून घेण्यापासून ते लेमिनेट ओळखपत्र घरपोच देण्यापर्यंतची सर्व प्रक्रीया पूर्ण करण्यासाठी दिनांक ४ मार्च २००२ च्या शासन निर्णयानुसार डिग्नीटी फाऊंडेशन, मुंबई व महाराष्ट्र ज्येष्ठ नागरिक महासंघ (फेस्कॉम), मुंबई या संस्थांना शासनाने मान्यता दिली असून ओळखपत्रासाठी संस्थेला येणा-या सर्व खर्चासाठी ओळखपत्राची किंमत प्रत्येकी रुपये ३०/- पर्यंत ठेवण्यास शासनाने मान्यता दिलेली आहे. सदरहू संस्थांनी आता संपूर्ण राज्यभरातील ज्येष्ठ नागरिकांना ज्येष्ठ नागरिक ओळखपत्र देणेबाबत संदर्भाधीन क्रमांक ३ व ४ येथील पत्रान्वये परवानगी मागीतली आहे. सदर योजना राज्यभर राबविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

या आदेशान्वये राज्यातील ज्येष्ठ नागरिकांना ओळखपत्र तयार करून देणेबाबत डिग्नीटी फाऊंडेशन व महाराष्ट्र ज्येष्ठ नागरिक महासंघ (फेस्कॉम), मुंबई या संस्थांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. तसेच त्यांचेमार्फत तयार करण्यात येणा-या ओळखपत्रावर एकाच प्रकारचा हॉलोग्राम असावा. यासाठी दोन्ही संस्थांनी एकच हॉलोग्राम

निश्चित करून घ्यावा. ओळखपत्राचे स्वरूप व ते देण्याबाबतची कार्यपद्धती पुढीलप्रमाणे राहिल.

(१) ओळखपत्र वैकल्पिक (optional) स्वरूपाचे राहिल, म्हणजे जे ज्येष्ठ नागरीक हे ओळखपत्र घेऊ इच्छित असतील त्यांना ते घेता येईल.

(२) सदर ओळखपत्र हे सर्वसाधारणपणे निवडणुक आयोगाने दिलेल्या ओळखपत्राच्या आकाराचे व लेमिनेट केलेले असेल. ओळखपत्रामध्ये ज्येष्ठ नागरिकाचे नांव, जन्मतारीख, पत्ता, दूरध्वनी क्रमांक, रक्तगट, अचानक उद्भवलेल्या प्रसंगी कोणाशी संपर्क साधण्यात यावा, त्या व्यक्तीचे नांव, पत्ता व दूरध्वनी क्रमांक, आजार असल्यास त्याचा उल्लेख, घेत असलेले वैद्यकीय उपचार अशा तपशीलाचा समावेश असावा.

(३) तपशील इंग्रजी व मराठीमध्ये असावा.

(४) ओळखपत्र रंगीत व एकाच रंगाचे असावे व त्याचा रंग असा असावा की त्यावरील तपशील स्पष्टपणे वाचनीय असेल.

(५) ज्येष्ठ नागरिकांसाठी जाहिर करण्यात आलेल्या सवलतींचाच लाभ घेण्यासाठी ओळखपत्र ग्राह्य धरण्यात येईल.

(६) स्वयंसेवी संस्था ज्येष्ठ नागरिकांकडून विहित नमुन्यामध्ये २ प्रतीमध्ये अर्ज गोळा करील. अर्जासोबत नजिकच्या काळातील ३ रंगीत फोटो, अर्जात नमुद केलेल्या तपशीलाच्या पुराव्यादाखल आवश्यक ती प्रमाणपत्रे जोडणे आवश्यक राहिल. जन्मतारखेच्या पुराव्यासाठी शाळा सोडल्याचा दाखला, जन्माचा दाखला व असा दाखला नसल्यास शल्यचिकित्सकाचा वैद्यकीय दाखला, रक्तगटाबाबतचा वैद्यकीय दाखला, रेशनकार्डची झेरोक्स प्रत जोडणे आवश्यक आहे. अशाप्रकारे अर्जातील तपशीलाच्या पुराव्या दाखल सादर केलेल्या कागदपत्रांनुसार तपशील तसेच फोटोची पडताळणी करून अर्ज त्याप्रमाणे संस्थेकडून अर्जावरील विहित पृष्ठांकनाद्वारे प्रमाणित करण्यात येईल. त्या बरोबरच ओळखपत्रावर अनुक्रमांक देऊन आवश्यक तो तपशील संगणकीकृत केला जाईल व त्यावर एक फोटो चिकटवला जाईल. त्यानंतर २ प्रतीमध्ये अर्ज व ओळखपत्रे संबंधीत संस्थेकडून दर आठवड्यास संबंधीत तहसिलदाराकडे हस्तबटवड्याने (पोष्टाने नव्हे) पाठविले जातील. तहसिलदार कार्यालयाकडून त्या अर्जाची पोच दिली जाईल. त्यानंतर संबंधीत तहसिलदार संस्थेच्या प्रमाणपत्राच्या अनुषंगाने व अर्जदाराने पुराव्यादाखल सादर केलेल्या कागदपत्रांच्या आधारे तपासणी केल्यानंतरच ओळखपत्राच्या कार्डावर सही करून तसेच त्यांचे सील मारून व अर्जाची एक प्रत तहसिलदार कार्यालयांत ठेऊन घेऊन ओळखपत्र व अर्जाची एक प्रत संस्थेच्या व्यक्तीकडे परत करून त्याची पोच घेतील. त्यानंतर सदर ओळखपत्र संस्थेकडून लेमिनेट करून घेतले जाईल व संबंधीत ज्येष्ठ नागरिकांना त्याची पोच घेऊन तसेच निर्धारित किंमत प्राप्त करून घेऊन संस्थेकडून ज्येष्ठ नागरिकांना घरपोच दिली जातील.

(७) वर नमुद केल्याप्रमाणे ज्येष्ठ नागरिकांकडून अर्ज प्राप्त करून घेण्यापासून ते त्यांना लेमिनेटेड ओळखपत्र देण्यापर्यंतची सर्व प्रक्रीया ही महाराष्ट्र ज्येष्ठ नागरिक महासंघ (फेस्कॉम), मुंबई आणि डिगिटी फाऊंडेशन, मुंबई या संस्थांमार्फत करण्यात येईल. या

ओळखपत्रासाठी संस्थेला येणा-या सर्व खर्चासाठी ओळखपत्राची किंमत प्रत्येकी रुपये ३०/- पर्यंत ठेवण्यात यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(ना.ना.भडीकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.मुख्यमंत्र्यांचे खाजगी सचिव,

मा.उपमुख्यमंत्र्यांचे खाजगी सचिव,

मा.मंत्री (समाजकल्याण) यांचे खाजगी सचिव,

मा.राज्यमंत्री (समाजकल्याण) खाजगी सचिव,

मा.मुख्य सचिवांचे खाजगी सचिव,

प्रधान सचिव (गृह) यांचे स्वीय सहाय्यक

प्रधान सचिव (महसूल व वन) यांचे स्वीय सहाय्यक

प्रधान सचिव (सामाजिक न्याय) यांचे स्वीय सहाय्यक

संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

सर्व जिल्हाधिकारी,

त्यांना कळविण्यात येते की, वरील आदेश त्यांच्या नियंत्रणाखालील

सर्व तहसीलदारांच्या निदर्शनास आणण्यात यावेत.

सर्व मंत्रालयीन विभाग,

अध्यक्ष, डिग्रीटी फाऊंडेशन, म्युनिसिपल शाळेची इमारत, टोपीवाला लेन,

लॅमिंग्टन रोड पोलीस स्टेशनसमोर, मुंबई-४०० ००७

अध्यक्ष, महाराष्ट्र ज्येष्ठ नागरिक संघाचा महासंघ,

बी-८/६०२, कावेरी, सफल कॉम्प्लेक्स, सेक्टर-१९ ए, नेरुळ, नवी मुंबई-४०० ७०६

निवड नस्ती-का.सुधार-१